Ч. 303 (13.848). Львів, неділя 11. листопада 1934. Pooztowa uprate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·50 зол.
Чвертьрічно	15·00 „
Піврічно	30·00 „
Річно	60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Обмеження продукції і зріст безробіття в басейні Сари.

РИМ. 9. 11. ПАТ. Комітетові трьох склав звіт предсідник адміністраційної комісії у басейні Сари Кнокс про положення у звязку з підготовкою до плебісциту. Кнокс ствердив, що в басейні панує лад і спокій. На всякий випадок комісія намагається збільшити поліцію. Економічне положення у басейні погіршується. Промисловці не можуть користати з короткоречинцевого кредиту. Постійний занепад торговлі потягне обмеження продукції і побільшить безробіття. Кнокс робить заходи в Римі, щоби комітет трьох зясував грошеві й економічні умовини, які повстануть у басейні по переведенні плебісциту в дні 13. січня 1935. р. на випадок коли: 1) басейн Сари вернеться до Німеччини; 2) басейн прилучать до Франції; 3) лишиться статус кво.

Новий ґенеральний страйк в Еспанії.

ПАРИЖ. ПАТ. Анархістично-синдикалістична конфедерація праці проголосила ґенеральний страйк в Еспанії як протест проти розстрілу двох революціонерів. У Мадриді страйк обхопив невеличке число робітників. Вечором дійшло на однім з передмість Мадриду до кривавих боїв страйкарів з поліцією. У Барсельоні страйк обхопив велике число робітників. Поліція арештувала багато страйкарів, які силували робітників покинути працю. Ґен. Батет оголосив у радіо, що страйкарі, які розганяють робітників від праці, станнуть перед воєнним судом і будуть відповідати за бунт.

Французький ґенеральний штаб переговорює з Троцьким?

Париський кореспондент „Ахт Ур Блят" довідується з міродайних джерел, нібито французький ґенеральний штаб 20 днів переговорював із Троцьким, аби вищі штабові старшини зазнайомилися зі станом червоної армії. Кажуть навіть, що ген. Вейґан підчас побуту в Савої говорив довго з Троцьким про воєнно-технічні справи.

Тойже кореспондент запевняє, що Троцький живе в одному містечку в Савої.

Німеччина вернеться до Ліґи Націй.

ЛЬОНДОН, 9. 11. ПАТ. Вчора приїхав до Льондону спеціяльний делеґат канцлера Гітлера фон Рібентроп. Запевняє, що його візита має приватний характер та їде до своїх приятелів до Шкотії. Одначе політичні кола здогадуються, що Рібентроп має довідатися про становище британського уряду на випадок, коли Німеччина виповіла би військову клявзулю версайського трактату і хотілаб вернутись до Ліґи Націй.

Прем. Флянден за зміною конституції.

РАДИКАЛИ СПІВПРАЦЮВАТИМУТЬ З УРЯДОМ ФЛЯНДЕНА

ПАРИЖ, 9. 11. ПАТ. Радикальна ґрупа в парляменті радила вчора над політичним положенням у Франції і над пропозицією прем. Фляндена, щоби радикали ввійшли до нового уряду. Еріо зясував свою розмову з Фляндевом, який не буде домагатися від парляменту буджетової провізії. Зате мін. Флянден думає, що парлямент переведе зміну конституції. Тому Еріо висловився за співпрацею радикалів з урядом.

Комуністична аґітація між данським військом.

КОПЕНГАҐЕН, ПАТ. Начальний вожд данської армії, ген. Віт, сказав, що в армії і фльоті комуністи розвели широку пропаґанду. Тому військова влада наказала збільшити сторожу коло магазинів зброї і муніції.

„Берлінґске Тіденде" пише, що кількох данських комуністів виїхало до Ленінграду на конференцію скандинавських комуністів, яка відбудеться під проводом мадярського комуніста Белі Куна. Метою конференції поглибити і поширити діяльність комуністів.

Німеччина виповість версайський трактат.

„Праґер Таґблят" повідомляє, що коли французькі війська увійдуть до басейну Сари перед плебісцитом, німецький уряд запротестує перед французьким урядом і внесе жалобу до міжнародного трибуналу в Гаазі. В дні, коли французьке військо ввійде до басейну Сари, німецький уряд відкличе негайно свого амбасадора з Парижа і залишить там тільки свого шарж д'афер.

ЛЬОНДОН, 9. 11. ПАТ. „Дейлі Геральд" обговорюючи місію Рібентропа в Льондоні пише про плян Гітлера повороту Німеччини до Женеви. І так: 1) На основі декларації великих держав з 10. грудня 1932 р. про рівноправність Німеччини Гітлер каже, що Німеччина звільниться сама з військових обмежень версайського трактату.

2) Німеччина вернеться до Женеви і буде брати участь у працях Ліґи Націй та розброєнні конференції.

3) Німеччина розгляне прихильно договір взаїмної допомоги, який висунула Франція. Рібентроп обговорить цей плян з міністрами Саймоном та Іденом. Опісля виїде до Парижа, щоби довідатися про пляни французького уряду.

Перед новою революцією у Франції.

В цілій Франції росте щораз грізніший фермент, що може вже в найближчому часі довести до кривавих заворушень. Голова орґанізації б. комбатантів „Огняного Хреста", полк. де ля Рок заявив у „Фіґарі", що його відділи готові завести у Франції порядок. Тимчасом вихід „Огняного Хреста" на вулиці Парижа викликав би негайно реакцію обєднаних соціялістичних і комуністичних боївок, а це було би початком домової війни.

Комуністична „Юманіте" пише, що на випадок демонстрації фашистів робітники знайдуться у своїх дільницях у гострому поготівлі.

ПАРИЖ, 9. 11. ПАТ. На бульварах на площі Опери та сусідніх вулицях зійшлася вчора вечором велика юрба людей. Ґрупа молоді раз-у-раз уладжувала овації Думерґові. Зміцнені відділи поліції і війська берегли ладу. Поліція не дозволяла стояти ґуртками по бульварах.

Зворот у большевицькому судівництві.

Суд у Москві видав два присуди принципіяльного значіння. З приводу численних залізничих катастроф в останніх роках засуджувано винуватих службовців на смерть, при чому мотивовано засуди все політичними моментами, як напр. контрреволюцією і т. п. Дня 2. жовтня на одній залізничій стації на Україні наїхали на себе два потяги, при чому не згинув виправді ніхто, але повстала матеріяльна шкода на 200.000 рублів. Цим разом суд ствердив тільки брак дисципліни і злочинне недбальство без політичного підкладу. Дижурного урядовця Лінвіка засудили на кару смерти, стрілкового і зворотничого на довголітню вязницю.

Зайва установа.

(Від власного кореспондента.)

Варшава, 7. листопада 1934.

Навіть найпотрібнішу і найрозумнішу установу можна звести до таких форм і таким виповнити змістом, що вона тратить рацію істнування. Безперечно до тих випадків належить також питання польського парляментаризму, позбавленого тих прикмет, які творять суть парляментарної установи: суперництва і співпраці суспільних течій та контролі діяльности виконавчої влади. Які хиби виявляв польський парляментаризм до травня 1926. р. і до чого він докотився після травневого перевороту, зокрема після останніх виборів, — це вже перемелені теми.

Нераз теж бували вже нагоди, при яких явище заломання польського парляментаризму проявлялося на терені самого сойму без ніяких серпанків. Але рідко коли так яскраво пробивався мараам польської парляментарної установи, вірного віддзеркалення суспільно-політичного життя в державі, як на вчорашньому першому засіданні нової буджетової сесії, — останньої буджетової сесії четвертого з черги сойму відродженої Польщі. Здавалося, що хочби цей останній момент — відкриття останніх вже засідань цієї соймової каденції — повинен би оживити і сам сойм і викресати зацікавлення соймом у широкої публики. Сойм оживився чисто механічно — адже після 8-місячної відсутности годі було послам не приїхати, — але навіть серед самих послів не видно було мінімального зацікавлення традиційно трафаретним церемоніялом, що має імітувати парляментарну працю. Недармо — як про це повідомляв в „АБЦ" редактор того часопису, сам посол, — серед варшавських журналістів люди закладалися, що напишуть ще перед відкриттям сойму докладний звіт з ходу засідання! І тому й ґалерія для публики була пуста, незалежно від нотoрійної апатичности варшавської вулиці — ніяка вулиця не цікавиться установами, коли інстинктовно відчуває їх зайвий характер. Лише члени кабінету явилися „ін корпоре", в асисті своїх найближчих співробітників. І тільки присутність довгого ряду люксусових авт на соймовому дзіадзі маркувала формальне істнування польського парляментаризму

Коли календар каже, що десь акуратно за рік нинішній сойм скінчить свій 5-літній вік (а безпарляментарний час від кінця березня по осінь не рахується), то автоматично виринає питання: що гадає уряд робити у справі нової конституції, яку ще недавно так голосно форсував і про яку зовсім замовк? На підставі якої конституції і якої виборчої ординації відбудуться нові вибори? І — якщо це взагалі справа актуальна — чи не повинна вона бути найважнішою справою цієї останньої сесії? Тимчасом цікава річ: про конституцію ніхто й не згадує, а буджетом теж мало хто цікавиться, дарма, що уряд кожного року з притиском підкреслює єдину місію сойму — поладнати буджет. На тему конституції ходять інше сплетні. Найімовірніша та, що сенат зголосить свої „поправки", а сойм, не звязаний ніякими термінами, тих поправок уже розглядати не буде і всю справу відложить, аж на час після виборів, свому наслідникові. В усякому разі слово „еліта" стало висловом, якого стараються не вживати автори конституційного законопроекту що вилізується тепер у сенаті.

Отже про ці дві засадничі і найважніші для держави справи — проєктованої зміни устрою та дошкульної господарської кризи — казалося вчора якнайменше. Користаючи з „привілею" говорити раз до року з соймової трибуни кількадесять хвилин на загально-політичні теми, про те, що кого найбільше болить, майже всі опозиційні промовці трималися теми, що її достарчили останніх вісім місяців. Напередодні сойму посол Недзялковський заповів у „Роботніку", що з соймової трибуни лунатимуть „грімкі слова правди". Падали слова і була в них правда. Але й у найбільш „боєвих" репрезентативних промовців польської опозиції — Рибарського, Руга, Жулавського — можна було відчути той штучний патос, який ніколи не може заступити справжнього боєвого запалу: який теж може бути запал у провідників партій, що виявили таке жахливе безсилля у боротьбі з режімом, який відсунув ті партії від усякого впливу на громадсько-державне життя!

Крізь польські й непольські опозиційні промови червоною ниткою тягнулася — Береза Картуська. Крім тої болячки — ендеки, пепеси, хадеки й людовці однозгідно жалілися на відносини й атмосферу, що їх недавно без практичних успіхів громили також пп. Пристор і Славек (одному промовцеві вдалася дотепна увага, що він дивується, як полк. Присторові безкарно минулася погроза кар'єристам і шантажистам режіму!). Непольські промовці робили білянс їх нових благ за останні місяці і виступали проти женевської заяви мін. Бека, — тільки німецький посол Франц промовляв так, наче ваклад[illegible] саду у польському МОЗ...

Жменя слів правди — це й увесь білянс тямлявого засідання сойму. Очевидно, в [illegible] ставинах парляментаризму й цілої систем[illegible] ління ті слова правди мусілиб викликати [illegible] бурю, — слідства, реформи, димісії, вони [illegible] порушили прилюдну опінію та спонукали [illegible] відальні чинники направляти виявлене зло. [illegible] нині не викликали вони зусилля навіть [illegible] дувати істнуючий стан речей, який [illegible] шиться без огляду і на критику і на [illegible] вання: навіщо тратити енергію... Генерал[illegible] промовець ББ радше собі кепкував [illegible] ків, певний їх безсилля, а „версайськ[illegible]" льоґ, який вели між собою понад головами [illegible] сусідів посли з ріжних кінців салі, був [illegible] ки нешкідливою орнаментикою: в [illegible] нах булоб у тих діяльоґах досить матеріялу [illegible] десяти „гонорових афер", — нині ніхто [illegible] серця крепких епітетів не брав, не маючи [illegible] ґії безплідно правуватися...

Гнітуче враження робило те засідання. [illegible] тались люди по кулюарах, хай навіть [illegible] своєї відповідальности перед виборцями, [illegible] свідомі своєї безвиглядної позиції на тому [illegible] глядному терені. І наче одні одних запитували: пощо взагалі істнує у цьому [illegible] установа?!

Внески Українського Клюбу.

1. ЗА СКАСУВАННЯ ТАБОРУ В БЕРЕЗІ КАРТУСЬКІЙ.

Український Клюб зголосив у дні 6. ц. м. внесок у справі скасування декрету Президента „у справі осіб, які загрожують безпеці, спокоєві і прилюдному порядкові". На підставі цього декрету, як відомо, основано табор інтернованих у Березі Картуській.

Український внесок вичислює подрібно всі ті обовязуючі конституційні засадничі постанови, яким суперечить згаданий декрет. Так само внесок покликується на передбачене у судовому законодавстві право судів. Дальше у мотивах кажеться, що „арештовані і вивезені до концентраційного табору у Березі Картуській находяться у гіршій ситуації від арештованих на підставі карного кодексу. Їх трактують також гірше і вони ведуть гірше життя у таборі, тому що тамошню працю назначує команда табору, підчас коли звичайні арештовані і засудженці мають право вибору праці". У внеску кажеться теж про те, яке широке поле відкриває декрет для безконтрольної діяльности адміністративних властей. Внесок підкреслює факт, що найчисленніший контингент інтернованих рекрутується зпоміж українців, головно української молоді. Довільна інтерпретація декрету дає змогу навіть найнижчим функціонарам адміністраційного і поліційного апарату підтягати людей під поняття „загрожуючих безпеці". Вкінці український внесок зазначує цілу низку моментів, звязаних з приняттям способом вивоження поодиноких осіб до Берези Картуської.

2. ПРОТИ СКАСУВАННЯ ОКРУЖНОГО СУДУ В СЯНОЦІ.

Український Клюб зголосив дня 6. ц. м. широко мотивований внесок у справі скасування декрету з дня 24. вересня ц. р., яким скасований Окружний Суд у Сяноці. Мотиви внеску наводять детальні дані про етнічний і віроісповідний характер повітів, приналежних до Окружного Суду у Сяноці, та покликується на історію того суду.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З 11. ЛИСТОПАДА 1934.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 20

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Бібліотека була доволі велика та виповняла одну велику шафу. Була там уся тодішня українська література, були твори Шевченка, Квітки, Котляревського, Стороженка, Куліша „Чорна Рада", „Записки о Южной Руси" і „Хмельниччина", була петроградська „Основа", „Правда", „Мета", „Русь", „Нива", „Вечерниці" і взагалі всі галицько-руські видавництва. Було також трохи книжок польських і німецьких, переважно клясиків з обох тих літератур. Позичати книжки крім мене прийшло більше старших і молодших учеників і між ними зайшла розмова про книжки та про літературу, якою всі живо цікавились. Мене теж дуже цікавило і схлібляло моїй амбіції, що я був допущений туди, де сходилися і дискутували старші ученики. Як прийшла черга на мене, дістав я на перший раз „Тараса Бульбу" Гоголя в перекладі й поему Свидницького „Єрмак". Особливо „Тарас Бульба" займив мене дуже і я прочитав відразу цілу книжку. Прочитавши відтак „Єрмака", я з нетерпеливістю вижидав другої суботи, щоб дістати нові книжки. Так ішло дальше і вже в першім році прочитав я дуже багато з української літератури, при чому значно поширився мій світогляд. Читання книжок зі студентської бібліотеки уважав я далеко важнішим обовязком, як науку в школі, та це не виходило в мене зі шкодою для останньої.

Суботні пополудневі години, в яких отворена була наша бібліотека, були фактично сходинами української молоді. Там пізнавався я зі старшими учениками, навязував з ними взаємини і прислухувався їх розмовам про актуальні справи; там розпродувано між учеників усякі українські книжки і брошури, що тоді появлялися і були пересилані до „Громад". Тямлю, що як ученик купив я собі там брошуру Пулюя „Лист без коверти", видану як відповідь львівській консисторії за заборону молитослова в українській мові. Ту брошуру привіз я на Великдень додому і з жаром дискутував перед домашніми і гостями на ту тему, обороняючи становище Пулюя. Деякі з чужих священиків потрохи гіршилися таким зухвальством смаркача, та мій батько приймав це поблажливо, сміявся в очі з мене і моїх аргументів, а в дійсности був радий, що я займаюся вже такими поважними справами. Взагалі ані тоді, ані ніколи опісля не виступав батько проти моїх поглядів, хоч були вони все доволі скрайні і часто незгідні з його світоглядом. Під цим оглядом мав я все повну й необмежену свободу, якою вповні користувався.

Таким способом я заздалегідь втягнувся в гурток ідейної української молоді і старші ученики привикли були дивитись на мене [illegible] на „певного". Запускалися зі мною в розмови, позичали мені книжки і припускали мене до свого товариства. Звернув на мене також увагу проф. Горбаль та став окружати мене своєю особливою опікою і симпатією.

В другій клясі став я передплатником „Правди", що по довгій перерві почала тоді наново виходити під редакцією д-ра Олександра Огоновського. „Правда" приходила до нас на руки Івана Горбачевського, що був тоді як ученик осьмої кляси головою „Громади" і він розділяв її між учеників, збираючи передплату й висилаючи її до адміністрації. Приходу „Правди" очікував я все з великою нетерпеливістю і дуже нею цікавився, якнебудь була вона змістом доволі мізерна і далеко менше цікава від „Правди" з 60-их рр., або від „Вечерниць". Та я відчував і розумів, що кожний українець мусить передплачувати „Правду", бо це є наш український часопис і що ми всі українці мусимо разом гуртуватися, щоб визволитися зпід наших ворогів. А тоді буде українське королівство й український король, який буде говорити по українськи і підписуватися фонетикою. Це був найвищий ідеал, до якого могла піднятися моя фантазія. Та своєю дорогою почав я реалізувати його вже в моїм дотеперішнім крузі ділання, ставши вже в третій гімназійній писати фонетикою, хоч по звичаю, принятому в тернопільській гімназії, було не вільно [illegible]

Важкий білянс кількох місяців...

ПРОМОВА ГОЛОВИ УКРАЇНСЬКОГО КЛЮБУ ПОСЛА Д-РА ДМИТРА ЛЕВИЦЬКОГО НА ПЛЕНАРНОМУ ЗАСІДАННІ СОЙМУ З ДНЯ 6. ЛИСТОПАДА 1934 Р

(Буквальний переклад соймового стенограму).

(Продовження).

ТРАГЕДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ.

З черги хочу заторкнути проблему нашої молоді. У моїй останній промові, яку я виголосив у цій Високій Палаті, я порушив також і ту справу. Я вказав тоді на причини актів розпуки деяких українських груп, та передовсім молоді, тих актів, — признаю, — які приносять шкоду зорганізованому українському життю. Ті причини досі не змінилися, а навпаки поглибилися, неначе стали ще більш прозорі. Поділю їх на 3 групи: 1) упадок довіря у можливости легальної боротьби, 2) соціяльні моменти, передовсім гостре безробіття інтелігенції, 3) проникання провокації і конфідентства до найріжніших ділянок суспільного життя, головно до життя молоді.

Щодо першої групи причин, а саме упадку довіря у можливости легальної боротьби, то це простий вислід підходу місцевої державної влади до українського населення і його вимог навіть тоді, коли воно бореться легально за свої права у рямцях державних законів Польщі. Використовування українським населенням плебіситових законів викликує з боку місцевих властей шкільної і загальної адміністрації таку безліч злобних і тяжких перешкод, зловживань, ломання власних законів, або їх обходження, що просто всяка легальна акція видається неможливою. Отже не є парадоксальним твердження, що урядові чинники є на нашій території тими дріжджами, які причиняються до зросту революційного ферменту, бо невідлучною передумовою повстання такого ферменту є підірвання довіря у правовість.

Не змінилися також соціяльні перспективи нашого студента, який кінчить університет. Свідомість „непотрібної людини“ опановує тисячі української молоді. Не хочу повторювати закидів, які ми вже нераз підносили щодо приймання нашої молоді на університет. Знаю села, де сидить безчинно 20—30 непринятих на університет студентів, або недокінчених чи позбавлених прав гімназистів, отже молодців, які творять кадри найбільше звихнених молодих людей. Українське громадянство в нинішніх часах не має змоги дати їм якунебудь заробіткову працю.

З третьої групи причин розгляну передовсім провокацію у середніх школах. Те, що пропагандовий референт ОУН чи його „доріст“ має середню школу за терен своєї діяльности, ми безпощадно поборюємо. Також ніхто з розумних людей не може докоряти чинникам державної влади, коли вони борються з конспірацією. Але закид, який мушу піднести з цього місця, є інший і дуже важкий. Боротьба урядових чинників з конспірацією на терені українського шкільництва не є боротьбою зі самою молодю, — вона є посереднім засобом, який уможливлює частинну ліквідацію того шкільництва.

ОУН, КОНСПІРАЦІЯ І ПРОВОКАЦІЯ.

У шкільному році 1933-34 усунули зі шкіл біля сотні а може й більше учнів за нелегальну діяльність. Кільканацятьох покарали коротшим або довшим арештом (бували випадки, коли наприклад учня з 5. кляси засудили на 9 літ тюрми!), двом приватним школам відібрали право прилюдности. II. державну семинарію з українською мовою навчання влучили до польської, а все те наслідком діяльности конспірації на терені середніх шкіл або за демонстрації молоді підчас державних свят. Признаю, що де є проступок, там мусить бути кара, що конспірації і протидержавних демонстрацій влада толерувати не буде. Але запитую: чому слідство арештованих учнів продовжується цілими місяцями а нераз цілими літами? Чому шкільні власти без вимку всім арештованим роблять труднощі при новому принятті до школи, хоч слідство у більшості випадків арештувань припинене? Чому така суворість у карах за дитячі провини, до яких треба підходити з педагогічними а не поліційними категоріями? Чейже в більшості випадків ті провини невеликі. Признаюся, що при читанні бюлетинів ОУН, які кольпортують серед нашої молоді, ніколи не можу забути історичного факту, що промови голови большевицької фракції у російській Думі Маліновського, який — хоч приятель Леніна — був, як відомо, на послугах охрани, — цензурував колишній московський поліцмайстер і під оглядом стилю, себто щодо кріпких висловів — поправляв на „гарячіші“... Отже при читанні летючок ОУН не можу опертися враженню, що їх поправляють також провокатори. На всякий випадок той примітивізм думки, непотрібний патос, штучна надутість стилю, вкінці дитинство у пропаганді елементів конспірації в нелегальній літературі для молоді, не заслуговують на таке трактування, на таку безоглядну суворість, які стосують до них державні чинники. Це нерівна вина і кара. Чомуж не допустити тут до голосу педагогічних чинників? Дозволю собі спитати дотичних панів референтів міністерства освіти, чи з такою самою безоглядною суворістю трактується конспірацію на терені польських шкіл?

Вкінці найчорнішою плямою на сторінках розвитку чи упадку українських шкіл є система конфідентів, яка просто пересичує ті школи. Не знаю, як у кого, але в мене здрігається душа, коли читаю протоколи, які ми списали з учнями (чотири лише в одній гімназії), яких перетягали на конфіденціональну службу. Чому учня, якого зізнання прочитала у цій Палаті п. пос. М. Рудницька, віддали до Берези Картуської? Це учень 6 кл. чортківської гімназії Войтович. Відчуваю обридження, коли чую твердження чільних українських громадян одного східньо-галицького містечка, що типом, який на одному учнівському святі почав співати заборонену пісню, був учень, якого підозрівали у поліційних послугах. Хоча ініціятором згаданого виступу був імовірно провокатор, то проте факт із тим співом був у наслідках для гімназії фатальний. Нема найневиннішого прояву шкільного життя, щоби він не був відомий державній поліції за по-

щій, а в нижчій мусіли всі писати етимольоґією. З цієї причини увійшов я в конфлікт з нашим учителем української мови, згаданим вже вище Гошовським, великим етимольоґом, який через те поклясифікував мої задачі як недостаточні. Та взяв мене в опіку Горбаль, перед яким Гошовський мав респект, знаючи свої недостаточні кваліфікації до науки української мови; вкінці справа скінчилася моєю перемогою і я писав задачі фонетикою вже до скінчення гімназії.

Коли я був у четвертій клясі, настав у мене великий перелім. Мені відкрили тайну істнування „Громади“ і приняли мене в її члени. Було це в одну літню неділю. По екзорті і по церкві запропонували мені два ученики вищої гімназії, Іван Федорович (умер на університеті) та Юрко Чубатий (живе як священик у Бережанщині) спільний прохід за місто. Ми пішли попід великий залізничий міст збаражським гостинцем у напрямі до Шляхтинців. По дорозі розвели вони розмову на тему, чи не булоб добре, якби ми, свідомі українці з вищих кляс, збиралися потайки, вчилися разом української історії та літератури, співали й деклямували і цим способом заправлялися до народньої праці. В тій цілі треба би завязати тайне студентське товариство. Такі товариства є вже в інших гімназіях, тому треба, щоб було і в нас. Одначе вся справа мусілаб бути в строгій тайні, бо такі товариства заборонені і якби таке товариство викрили, то моглиб бути дуже погані для нас наслідки. Запитали мене вкінці, чи я був би готов приступити до такого товариства і заприсягнути задержання тайни. Я очевидно згодився з охотою, а тоді вони заявили мені, що таке товариство і в Тернополі вже давно істнує і називається „Громада“, що до нього належать майже всі старші ученики і його власністю є студентська бібліотека, з якої стільки літ уже користаємо. Такі „Громади“ є в усіх містах, де є гімназії і всі вони з собою порозуміваються та ведуть листування. Саме тепер відбуваються сходини нашої „Громади“ і на цих сходинах буду святочно принятий і заприсяжений.

Після того повели мене на передмістя Загруддя, де була реальність міщанина Кузьмовича з хатою і господарськими будинками. Син Кузьмовича Іван (тепер парох у Лавочнім коло Сколього) був нашим товаришем і сходини „Громади“ відбувалися в стодолі його батька. В тій стодолі застав я вже зібраних „громадян“ у числі понад двацять. Мене повели перед стіл, на якім стояв хрест і дві свічки і тут голова „Громади“, яким був згаданий вище Іван Федорович, відібрав від мене присягу, що тайни товариства „Громада“ нікому не зраджу і все життя буду працювати в користь рідного українського народу і народньої справи. Відтак поздоровив мене як „громадянина“ і поцілувався зі мною тричі, після чого привитали мене в той спосіб черговою всі присутні. Цей акт зробив на мене незвичайне враження. Нераз опісля присягав я в моїм житті при ріжних нагодах; присягав цісареві воювати на „суші і морі“, присягав, вступаючи на судову практику, складав адвокатську присягу, опісля посольські приречення в соймі і парляменті, присягав при вінчанні жінці, — але ніяка з тих присяг не зробила на мене такого враження, як отся, ніякої не складав я з таким поважним почуванням і з такою твердою постановою дотримати її. І нині, після майже півстоліття, можу совісно ствердити, що присягу ту виповнив я по всім моїм силам, що був завжди вірним і діяльним членом „Громади“, вірним слугою народньої справи, якій служив, як тільки вмів і міг найкраще; все життя я був непохитно вірний тій першій присязі, яку на порозі свого життя зложив у стодолі Кузьмовича.

Обовязком „громадян“ було вчитися історії й української літератури. Історію диктували нам вибрані товариші, перекладаючи її з німецької історії Енгля, а літературу диктували, перекладаючи її з історії славянських літератур Пипіна і Спасовича. Диктати ті списував кожний з нас у зшитках, і дома ми їх училися. Крім того мусів кожний на кожну суботу, бо тоді були в нас сходини, навчитися щось напамять з поетичних творів нашої літератури. Амбіцією кожного з нас було вміти якнайбільше творів Шевченка напамять. Дальше мусів кожний предкладати письменні випрацювання на довільні теми. До критики тих випрацювань вибрані окремі цензори.

(Далі буде.)

середництвом учнів-конфідентів. Що більше, мені відомий факт, що одна вчителька намовляла дітей вселюдної школи, щоби доносили їй, хто з товаришів і товаришок читає „Дзвіночок“, легальний часопис для дітей. За ті відомости платили золотого, а навіть 50 сотиків.

АТМОСФЕРА САБОТАЖІВ І ПРОВОКАЦІЇ.

Отсе атмосфера, серед якої пливе життя української школи. Вона страшна своїми міязмами розкладу. Але вона не страшна лише для нас, для нашої молоді. Це не лише палиця, яка нас бе, — як кожна палиця — вона має свій другий кінець. Тим другим кінцем є розклад правовости взагалі. Органи державної влади звикли вживати засобів, які вкінці мусять мати і матимуть розкладовий вплив і на самі ті органи. Поступок команданта постерунку Камінки-Старе Село пов. Рава Руська, п. Беленя, це класичний примір цього. Це він намовив одного селянина підложити на рейках снігову охорону і підчас тої роботи застрілив його, повідомляючи свою вищу владу, що відкрив український саботаж. Арештований, бо вищій владі видавався цей саботаж підозрілий, виправдувався у слідстві тим, що в цей спосіб хотів виказати свою службову ревність, щоби могти авансувати. Окружний суд у Львові засудив його за те вбивство лише на 11 місяців вязниці. Скільки таких випадків не викрито, останеться тайною. Але не йде про те. Йде про витворену вже атмосферу, яка уможливлює такі випадки.

НАШЕ СТАНОВИЩЕ ДО ОУН.

Стрічаємося з закидом, що „нещиро“ боремося з конспірацією. Це неправда. Боремося так, як може боротися суспільність, яка у цій боротьбі може послугуватися тільки ідейними засобами. Тут можу покликатися на комунікат Президії УНДО і УПР з дня 13. 7. 1934., в якому ми звернули увагу українському громадянству, передовсім української молоді на шкідливість діяльности ОУН та безоглядно осудили ту діяльність. Наше становище не може викликувати ніяких сумнівів. На жаль наші заходи і переконування відповідних чинників, що боротьба з тою діяльністю буде тим успішніша, чим більше до впливу на власну молодь або до осуду її провин буде допущене українське громадянство й українська школа, — були безуспішні. Наші заходи покликати назад до життя „Пласт“ були також без успіху. А це чейже дало би можливість вижитися вродженому молодечому темпераментові.

1360 ЛІТ КРИМІНАЛУ!...

Дозволю собі дуже сумніватися, чи лише засобами механічного натиску, які досі пристосовував польський уряд, можна направити відносини. Коли в 1931 р. статистика виказує 100 засуджених українців у політичних процесах, загалом на 195 літ, у 1932 р. 103 на 169 літ, то вже у 1933 р. 86 обвинувачених засуджено на 232 роки, а в 1934 р. засуджено досі вже 247 осіб на 764 роки і 11 місяців. Чи можна ці репресії продовжувати **usque ad absurdum?**

БЕРЕЗА КАРТУСЬКА.

Пан міністер справедливости заявив, що має певні докази, що вбивство бл. п. міністра Перацького доконали українські терористи. Мусимо вірити, що ці докази дуже поважні, коли пан міністр вважав за можливе ще перед скінченням слідства і перед судовою розправою подати їх до прилюдного відома. Численні процеси українських терористів кажуть нам стриматися з нашим осудом аж до покінчення слідства і переведення судової розправи. На кожній розправі виявляється чимало провокації. У найважніших справах як: вбивство бл. п. Голувка, напад на почту в Городку, намаганий напад на скарбовий уряд у Надвірній, — до сьогоднішнього дня не відомо, хто був мотором тих злочинів. Коли вже взагалі осуджуємо збірну відповідальність за каригідний поступок одиниць, то тимбільше слід осудити збірну відповідальність за проступки, коли не знаємо навіть хто, в якій цілі і ким провокований виконав цей каригідний поступок.

Тому совість дотичних чинників мусимо обтяжити відповідальністю за Березу Картуську, в якій серед найважчих умовин тримають в ізоляційному таборі людей не лише фактично невинних, але навіть не знати чи морально співвинуватих. Творення ізоляційних таборів противиться конституції, противиться всім обовязуючим законам, це самоволя і ломання обовязуючого закону, це найважчий акт терору урядових властей, отже чинника, який повинен стояти на сторожі права та суспільної етики. Не маємо докладних відомостей, що діється у тій Березі Картуській, глухі вісти говорять про жорстокости, які перевищають Берестє Литовське. А найважніше, що ця Береза Картуська не була часовим проминаючим засобом, вона істнує дальше. Останніми днями вивезено туди нових людей з яворівського повіту. Цей виїмковий засіб може перемінитися у постійне місце, де можуть опинюватися не лише винуваті одиниці або запідозрілі в тому, що можуть бути шкідливі для польської держави, але — що вже навіть ділялося — просто одиниці невигідні місцевому старості чи місцевій поліції. Проти такого способу боротьби, в якій найбільшу жертву несуть українці, мусимо якнайрішучіше запротестувати. Маємо надію, що цей наш протест буде однозгідний з протестом всього культурного польського громадянства.

(Докінчення буде.)

Склад французького уряду.

ПАРИЖ, 9. 11. ПАТ. В год. 1-ій вночі премієр Фляндев представив президентові Лєбренові членів нового уряду. Премієром є Фляндев. Міністром закордонних справ — Ляваль; мін. справедливости Перно; мін. внутрішніх справ Реньє; мін. війни Морен; мін. маринарки Пієтрі; мін. летунства Денен; мін. торговлі Маршандо; мін. фінансів Жермен-Мартен; мін. освіти Маллярме; мін. публичних робіт Рой; мін. кольоній Роллєн; мін. торговельної маринарки Бертран; мін. праці Жавер; мін. платень і емеритур Ріволє; мін. пошт і телеграфів Мандель; мін. здоровля Кель; мін. хліборобства Касе. Державний підсекретар у раді міністрів Перо-Прадіє.

Еріо входить до Фляндевового кабінету як міністр без теки.

Клопоти розбройної конференції.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Плян англійської делеґації, який вона предложила, щоби вийти з мертвої точки, на якій застрягли розмови в морських справах, японські знавці приняли холодно. Вони неприхильно висловлюються про технічний бік проєкту. Аг. Райтера твердить, що в японській делеґації замітна незгідність думок.

Також американські кола не дуже то прихильно ставляться до англійського пляну. Загально думають, що плян цей, якого метою узгіднити погляди всіх делеґацій, згори засуджений на невдачу.

Отруїли б. президента.

НЮЙОРК, ПАТ. Часописи повідомляють, що бувш. президент Куби Мачадо умирає в Сан Домінґо. „Дейли Телеграф“ твердить, що Мачада отроїв кухар на приказ тайної кубанської організації.

Заборонили релігію в Мексику.

З Мексику повідомляють, що 21. жовтня оголошено офіціяльно урядову постанову, на основі якої до кінця цього місяця будуть замкнені всі християнські святині, а священики будуть вигнані з краю. Навіть большевики серед найбільшого переслідування релігії не посунулися до таких гострих розпорядків. Тому цей нечуваний замах на святі почування громадян викликав в усьому християнському світі зрозуміле обурення. Папа Пій XI приготовляє енцикліку в цій справі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Президентом египетського кабінету вибрали Несіма башу, що був уже египетським премієром у 1920-21 і 1922-23.

— Китайські комуністи втікли у переполоху з міста Фу-Кієн. В руки урядових військ попало в полон багато китайських комуністів, зброї та муніції.

— Директор шкіл у Меріда в Мексику казав спалити 20 образів святих, які забрала поліція у приватних осіб. Одночасно поліція замкнула всі церкви, домагаючись, щоби архиепископ покинув Мексик.

— У Ковні засудили колишнього премієра Вальдемараса на 6 місяців вязниці за статтю для німецького щоденника, в якій критикує гостро литовську політику у Мемлі.

— Новий французький уряд відбуде в п'ятницю перше засідання.

Німеччина не хоче війни з приводу Сарщини.

„Нове Фрає Прессе“ довідується від добре поінформованої особи в Берліні, що є на ділі з вісткою, яка занепокоїла широкі кола населення. Ця вістка вказує на можливість війни у звязку з грізною ситуацією в Сарщині. Отже згадана особа назвала всяку военну тривогу з цього приводу нісенітницею, бо ніодин уряд не думає про війну. Про німецький уряд, на основі докладного знання відносин можна це сказати з усею певністю. Видані в останніх днях німецьким урядом розпорядки мають на меті не допустити до конфліктів на границі Сарщини і показати світові, що Німеччина не хоче війни. Уповноважений Буркель, якому німецький уряд поручив цю місію, дуже розважний та обережний чоловік. Рішучо є неправда, неначе би французький амбасадор у Берліні предав німецькому урядові французьку ноту. Навпаки, німецький уряд зложив амбасадорові скаргу на обсадження французькими військами сарської границі і з цього теж приводу німецький уряд зложить ще в Парижі відповідний запит. Німецький уряд не може признати французькому урядові права вислати військо до Сарщини, навіть якби президент сарського уряду цього домагався та якби в Сарщині мали вибухнути заворушення. В останньому випадку, якби показалася потреба інтервенції чужих держав, могла би бути бесіда найвище про спільний виступ Німеччини і Франції. Одначе в Берліні не вірять, щоби в Сарщині дійшло до неспокою, хоча очевидно слід з тим рахуватися, що голосування може викликати рух серед населення.

Праджадгіпок таки не вернеться.

Потверджуються вістки, що сіямський король Праджадгіпок, який є в Англії, не вернеться у Банґкок. Непорозуміння між королем і першим міністром не вдасться, найправдоподібніше, усунути. Коли король не зречеться престола, на престіл вступить його законний наслідник. Армія, за виїмкою північних частин, вірна правительству. Та невідомо по чийому боці стане фльота й летунство.

При всяких нагодах збирайте датки на мандрівні бібліотеки, які підуть на західні землі.

Проти надуживання достойного імени Митрополита.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Позвольте мені звернутися до Вас з проханням подати цього листа до загального відома на сторінках редагованого Вами щоденника „Діло".

В „Новій Зорі" з дня 4. листопада 1934 р. ч. 84 п. О. Назарук оголосив статтю, де на стороні 4 вмістив, між іншим такий уступ:

„Тикання нам в очі тим, що мовляв гетьман Павло має щось спільного з масонами уважаємо звичайним шмоківством, особливо несмачним в устах п. Кедрина тому, що п. Кедрин довго просвіщав наш нарід своїм „католицизмом" в органі Впреосв. Митрополита Андрея Шептицького, отже повинен мати бодай трохи сорому, коли вже не такту, супроти того самого Митрополита, який уважав вказаним оповістити лист гетьмана про те, що гетьман нічого спільного з масонами не має. Якби Впреосв. Митрополит сумнівався був у те хочби на одну мить, то певно не робив би тої прислуги гетьманові Павлові і не оповіщував би того його листа. Отже в такій справі, як відношення до мнимого масонства гетьмана Павла ми католики волимо вірити католицькому Владиці, ніж п. Кедринові і тій літорослі, зрештою шановного роду Куницьких, котра має очевидні мишки в голові і Бог знає за чиї гроші видає комічні брошури, з яких навіть кінь сміявся би, якби його наші націоналісти навчили по українськи читати".

Як видно з наведеного уступу п. Назарук виступив не тільки проти мене особисто, але, в звязку з моєю брошурою — „Московська масонерія й дорадники Греко-Католицької Ієрархії", позволив собі втягнути в ґазетну дискусію, ведену в розхрістано-босяцькім тоні, авторитет Високопреосвященного Митрополита Андрея, використовуючи Його для своїх дрібненьких цілей: реґабілітації ґенерала Скоропадського, котрого звязок з масонерією, що недавно знову себе прославила злочинами Ставіскіяди, є стверджений фактами.

Як католик вважаю своїм обовязком забрати голос у цій справі, тим більше, що Високодостойне імя Митрополита Андрея фігурує у статті Назарука в звязку з моєю скромною особою.

У своїй брошурі, говорячи про приналежність генерала Скоропадського до московської масонерії я порушив також згадану п. О. Назаруком справу вміщення Високопреосвященним Митрополитом листа цього генерала на сторінках „Діла". Далі я писав, що після цього „українське громадянство заспокоїлося, бо зрозуміло лист Високопреосвященного Митрополита Андрея до редакції „Діла", який оголошено разом з листом п. Скоропадського високим авторитетом Голови Греко-Католицької Церкви". Вкінці, зазначуючи, що не знаю, чи такий був намір Високопреосвященного Митрополита, я просив Їх Ексцеленцію розвіяти цей сумнів.

В імя правди і для добра католицької справи, мушу подати тут зміст листа, надісланого мені Високопреосвященним Митрополитом по виданні моєї брошури:

Дорогий Пане!

Дякуючи Вам сердечно за переслання мені брошури пояснюю, що моє переслання до редактора „Діла" листа п. гетьмана Скоропадського було виключно актом чемности, потрібним одначе для звязання його, бо прилюдна його заява, що з масонами нічо спільного не має, могла евентуально його обовязувати. Нова Зоря і Бескид згл. Їх редактори може надто висувають часом принципи гетьманства, не роблять сего одначе для гетьмана Скоропадського. Думаю радше, що роблять се для деяких принципів Липинського, які їм подобаються. Впрочім маєте цілковиту слушність, що католицькі часописі не повинні мати нічого спільного з жадною політикою.

Най Бог благословить.

Сердечно здоровлю

АНДРЕЙ М.

Отже можу відповісти п. Назарукові коротко: Хай справді коні, разом з паном Назаруком сміються з моєї „комічної брошури", — мені вистачає благословенство Голови нашої Святої Греко-Католицької Церкви.

Вкінці ще кілька завваг для п. Назарука від себе особисто.

Пане колишній Радикале! Не Вам, що Ви міняли свої переконання, немов рукавички і взялися невідомо звідки в наших католицьких рядах, говорити про те, чи рід наш „шановний", чи ні. Рід Куницьких кілька сот літ був вірний католицизмові, певно залишиться вірний йому на все і Ваше „признання" для того роду непотрібне. Навпаки Вам самому потрібно стати ближче до великої Ідеї Католицької. Пишу ближче, бо Ви, надуживаючи її для пропаганди масоно-скоропадщини, від Ідеї Католицької стоїте дуже далеко... Крім того всі Ваші, взяті з попередньої безбожницько-радикальної журналістичної практики, методи полеміки, що заносять пересічною вуличною лайкою, є негідні католицького журналіста і взагалі католика. А Ваш підкреслений антисемітизм, який проглядає і з Вашого останнього „твору", говорить вже цілком виразно за те, що Ви останніми часами щось надто заглибилися в осуджену Святим Отцем і поборювану Св. Католицькою Церквою та цілою пресою католицькою, гітлерівську теорію фасизму. Чи не початок це нової „креації" в Вашім, барвнім на всілякі „метаморфози" житті? А може це вже „ґляйхшальтунґ" „Нової Зорі" з гітлеризмом, мнимим союзником Скоропадського?

Поза листом подаю до відома п. Назарука, що я вже давно повнолітній і розпоряджаю власним майном, виділеним мені моїм батьком. Про те, як це майно ужити на користь Св. Католицької Церкви і Українського Народу — з п. Назаруком радитися не буду. Зазначу тільки, що я зник додавати до „політики", а не жити з неї, як це де-хто робить. Отже, хто з нас, звідки і скільки дістає грошей на свої видання, про це не будемо краще говорити.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, вирази моєї повної пошани

Модест Куницький.

Варшава, дня 5. листопада 1934 р.

Остаточний вислід виборів до громадських рад у тернопільськім воєвідстві.

Урядовий звіт.

Аґенція „Всхуд" повідомляє, що вислід громадських виборів на просторі 17 повітів у тернопільському воєвідстві такий:

БОРЩІВ: На 1368 радних **українці** здобули 778 мандатів, старорусини 32, поляки 513, жиди 45. Голосування відбулося тільки в трьох громадах, бо в інших зголошено тільки одну компромісову листу.

БРОДИ: На 1300 радних **українці** здобули 332 мандати, старорусини 466 (?), поляки 486 і жиди 16. Голосування відбулося тільки в двох громадах.

БЕРЕЖАНИ: На 1470 радних **українці** здобули 659 мандатів, старорусини 32, поляки 771, жиди 8. Голосування відбулося у 25 гром.

БУЧАЧ: На 1698 радних **українці** здобули 970 мандатів, поляки 717, жиди 10, німці 1. Голосування відбулося в 7-ох громадах.

ЧОРТКІВ: На 972 радних **українці** здобули 503 мандати, старорусини 12, поляки 445 жиди 8, німці 4. Голосування відбулося в 20 гром.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА: На 1214 радних **українці** здобули 527 мандатів, старорусини 149, поляки 445, жиди 8, німці 4. Голосування відбулося в 20 громадах.

КОПИЧИНЦІ: На 924 радних **українці** здобули 450 мандатів, старорусини 32, поляки 448, жиди 4. Голосування відбувалося в 18 гром.

ПІДГАЙЦІ: На 1526 радних **українці** здобули 728 мандатів, старорусини 2, поляки 783 і жиди 13. Голосування відбулося у 17 громадах.

ПЕРЕМИШЛЯНИ: На 1396 радних **українці** здобули 548 мандатів, старорусини 77, поляки 729, жиди 30 і німці 12. Голосування відбулося у 22 громадах.

РАДЕХІВ: На 986 радних **українці** здобули 390 мандатів, старорусини 154, поляки 358, жиди 47, німці 37. Голосування відбулося в 9 громадах.

СКАЛАТ: На 1222 радних **українці** здобули 528 мандатів, старорусини 47, поляки 640, жиди 7. Голосування відбулося в одній громаді.

ТЕРНОПІЛЬ: На 1638 радних **українці** здобули 653 мандати, старорусини 38, поляки 940, жиди 4, німці 3. Голосування відбулося в 23 громадах.

ТЕРЕБОВЛЯ: На 1042 радних **українці** здобули 394 мандати, поляки 633, жиди 15. Голосування відбулося в 16 громадах.

ЗАЛІЩИКИ: На 1062 радних **українці** здобули 604 мандати, старорусини 50, поляки 396, жиди 12. Голосування відбулося в 6 громадах.

ЗБАРАЖ: На 1130 радних **українці** здобули 353 мандатів, старорусини 182, поляки 584, жиди 11. Голосування відбулося в одній громаді.

ЗБОРІВ: На 1130 радних **українці** здобули 344 мандатів, старорусини 259, поляки 518, жиди 9. Голосування відбулося в 12 громадах.

ЗОЛОЧІВ.: На 1744 радних **українці** здобули 742 мандати, старорусини 189, поляки 772, жиди 24, німці 17. Голосування відбулося в 17 громадах.

На загальне число 21.822 радних **українці здобули 9.503 мандатів**, старорусини 1721, поляки 10.243, жиди 270, німці 85. Вибори відбулися в 1160 громадах. З того у 940 громадах зголошено компромісові листи, в 219 громадах відбулося голосування. В одній громаді вибори відложено. Пересічно у голосуванні брало участь 80 відсотків виборців.

Римо-католицьке епископство в Станиславові?

Краківський „Іл. Курер Цодзенни" ч. 311 з 9. листопада повідомляє, що в Станиславові створять римо-католицьку дієцезію для станиславівського та частини тернопільського воєвідства.

Рузвельта знову виберуть президентом.

НЮЙОРК, ПАТ. Міністер почти Форлі обговорював висліди виборів і велику перемогу демократичної партії та сказав при цьому, що новий вибір Рузвельта президентом Зл. Держав у 1936 р. відбудеться майже однодушно. Роля републиканської партії остаточно скінчилася.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ ІДЕ ДО ПАРИЖА.

БУКАРЕШТ, ПАТ. „Курентул" повідомляє, що король Карло сказав французькому послові в Букарешті, що зараз після двірської жалоби іще цієї зими відвідає Париж.

ПРИПИНИЛИ ВИСИЛКУ ЧАСОПИСІВ ДЛЯ КОНСУЛЯТУ.

БЕРЛІН, ПАТ. Ковенська преса повідомляє, що литовський уряд вислав вербальну ноту до німецького уряду тому, що від кількох тижнів німецька почта припинила доставу німецьких часописів із клайпедської території для литовського посольства в Берліні.

НАЙШЛИ ЩЕ ОДНОГО УЧАСНИКА МАРСЕЛЬСЬКОГО ВБИВСТВА.

БІЛГОРОД, ПАТ. Кореспондент „Політики" повідомляє з Берліна, що в слідстві, яке там веде югославянський вищий службовець закордонних справ д-р Магорович, вплали на слід іще одного учасника марсельського вбивства, а саме Марії Вондрачек. Вона привезла до Франції та доставила атентатчикам зброю і муніцію для виконання атентату. Ведуть слідство.

—o—

АНГЛІЙСЬКИЙ КОРОЛЬ НЕ ІНТЕРВЕНІЮВАВ В АМБ. СКІРМУНТА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Підчас дебати в палаті громад міністер закордонних справ Саймон згадав про здогадну інтервенцію короля Юрія в амбасадора Скірмунта в справі уділення замовлення Польщі британській фірмі. Ця чутка попросту гротескова та смішна. Міністер закінчив промову заявою проти війни. Знаємо краще ніж усі інші, які є страхіття війни. Тому домагаємося не осуду, а заохоти, щоб витревати на шляху обовязку поборювання війни. Останні слова міністра палата вислухала в великій тишині та уладила бесідникові овацію.

Еміґраційні справи.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ ПАШПОРТИ НАНСЕНА.

Бразилійський консулят у Варшаві не все може дати візи до Бразилії особам, які мають нансенівські пашпорти, хоча еміґранти і мають формально виставлене візвання. Ось чому еміґранти, які мають нансенівські пашпорти, повинні, заки почнуть полагоджувати формальности до виїзду, звернутися до найближчого бюра Еміґраційного Синдикату, щоби дістати згоду бразилійського консуляту на видання візи. Справи тих, які мають нансенівські пашпорти бразилійський консулят розглядає індивідуально.

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ЕМІГРАНТІВ, ЯКІ ВЕРТАЮТЬСЯ З ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ ДО ПОЛЬЩІ.

Бувають випадки, що реемігранти до Польщі, заманені низькими цінами корабельних карт, рішаються на поворот до краю грецькими кораблями. Тому, що таких еміґрантів вантажили на товарові кораблі, які не мають пасажирських вигід і подорожували разом з худобою, відживлювані дуже лихо, поручається, щоби реемігранти заки куплять корабельну карту, поінформувалися в польськім конзуляті, чи дане корабельне товариство має право перевозити пасажирів і чи вони будуть мати там відповідне поміщення. Колиж ні, вони наразяться на дуже тяжкі умовини подорожі.

—o—

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46.** Приймає футра до перехову на літо. 1287 5-?

— **Василь Гресяк, веде далі** свою кравецьку робітню, при вул. Сикстуській ч. 23. у подвірі III. сходи І. пов. 323 15-?

— **Одинокий спосіб забезпеки здоровля!** У звідомленнях департаменту гігієни Ню-Джерсі — подано, що за останніх 13 літ було аж 22 епідемій тифу, шкарлятини, дифтерії, при чому в 658 випадках причиною того було сире молоко. Впродовж того часу ніодин із них не мав своєї причини у пастеризованому молоці. Одиноким способом, який досі винайдено щодо забезпеки здоровля — це пастеризація молока. 528

— **Найвища кооперативна установа Ревізійний Союз Українських Кооперативів у Львові** накликає завсіди, щоб стягати борги. Ми висилаємо всім Вп. Читачам, які завинили за „Діло" пригадки з почтовими складанками, з зазначенням висоти боргу, тому ніодна почтова складанка не повинна змарнуватися.

— **Українське Лікарське Товариство** зложило на Українську Порадню для Вибору Звання при Головній Управі Рідної Школи 30 зол. замісць вінка на могилу бл. п. д-ра Івана Довбуша.

— **Загальні Звичайні Сходини Української Порадні для Вибору Звання** у Львові відбудуться в суботу, дня 10. листопада ц. р. в год. 6-ій вечором в домівці Рідної Школи при вул. Словацького 14, III.

— **В Українськім Наук. Інституті в Берліні** виголосив 9. ц. м. проф. д-р Мірчук виклад про інтернаціональний фільософічний конгрес у Празі.

— **Давний і сьогоднішній Львів.** В кімнатах польського Т-ва прихильників мистецтва відкрито перед кількома днями виставу „Давний і сьогоднішній Львів у графіці та фотографії". На виставу в ділянці графіки складаються експонати зі збірок Баворовських, Любомірських, Павліковських, Міського Промислового Музею, Укр. Нац. Музею, Ставропігійського Інституту і приватних збірок. Новочасну графіку репрезентує львівський союз артистів графіків. З ділянки фотографіки надіслали експонати найвизначніші фотографи артисти з цілого краю. Виставa має на меті виявити красу Львова від 16. століття по нинішній день. Отворена щодня від год. 10 до 15 попол.

— **Жахлива пошесна статистика.** Наслідки пошести червінки на терені станиславівського воєвідства, що шириться від початку липня ц. р. досі, є жахливі. Найбільше занедужань було в повітах: надвірнянському, де на 700 занедужань 130 осіб померло. Особливо лютилася пошесть в громаді Пасічна, де на 1500 мешканців померло 60 осіб. В Товмаччині вмерло 85 на 556 занедужань, в Калущині 95 осіб на 882 занедужань, в Долинщині 36 осіб на 343 занедужань, в Станиславівщині 72 особи на 385 занедужань. Взагалі до кінця вересня на 3.300 занедужань померло 391 осіб. Але найкритичніше представлялася ситуація в місяці жовтні. Досить зазначити, що в однім тільки тижні занедужало 800 осіб. Санітарна влада боролася з пошестю при допомозі Червоного Хреста. Влаштовано в ріжних сторонах чотири пошестні шпиталі, розвожено червінкову сировицю, защеплено коло 40.000 осіб і т. п. Тепер пошесть поволи щезає і коли появляться перші морози, щезне зовсім. В останньому тижні занотовано тільки 420 випадків.

— **433.000 державних урядовців.** Буджетовий прелімінар на 1935-36 р. передбачує, що з буджету адміністрації буде удержуватись 250.700 осіб (урядовців, старшин, суддів, учителів і т. п.), в цьому 98.200 нижчих службовців і служби. Крім того державні підприємства затруднюють 41.800 урядовців і служби, до того приходять ще постійні залізничі службовці числом 144.000 осіб. Монополі затруднюють 2.160 урядовців і служби, фонди 4.000 службовців. Разом з державного буджету жиє кругло 433.000 постійних працівників.

— **Шкарлятина і дифтерія.** В останніх тижнях побільшилося число випадків шкарлятини і дифтерії у Львові та в околицях. Щоб охоронити діти перед тими пошестями, міський уряд здоровля влаштував стацію охоронних щеплень при вул. Місіонарській ч. 2, де можна щепити діти безплатно. Протидифтеричне щеплення найкорисніше ділає у дітей від 2—7 літ.

— **Львівська хроніка.** До магазину Вайнрейха при вул. Казимирівській біля команди поліції вломилися в ночі злодії і винесли товари вартости 15.000 зол. — Інавгурація акад. року на львівському інверситеті відбудеться в середу 14. ц. м.

— **Краєва хроніка.** Селянин із Сяракович пов. Перемишль, Іван Долик знайшов у лісі артилерійську ґранату, яка вибухнула і тяжко його покалічила. Долика в безнадійному стані відставили до перемиського шпиталю. — Апеляційний суд у Львові затвердив присуд окружного суду, що засудив на 2 роки вязниці без припинення б. податкового екзекутора з Дрогобича, Стан. Дерковського за спроневірення державних грошей.

— **Злодії вбили спільника.** Зі села Бердиха пов. Добромиль пропав перед кількома тижнями Василь Федак. Тому кілька днів знайдено його трупа в лісі біля джерела. Арештовано винуватців злочину, які разом з Федаком вибралися були на грабунок. Федак знав про вчинки своїх спільників і вони боячись, щоби він їх не зрадив, вбили його, коли він пив з джерела воду. Арештованих відставлено до суду.

— **Яблінка, що зародила вдруге.** В саді п-ва Тарантюків (Львів, вул. Кульпарківська) зародили тепер деякі дерева вдруге. Між іншим одна яблінка, що цвила вдруге у серпні ц. р., дала тепер з того цвіту 20 прегарних, великих, соковистих яблок. Одно таке яблоко дістали ми до нашої Редакції.

— **Арештування українського священика.** В Городищах пов. Луцьк арештовано місцевого православного пароха о. Миколу Табаковського під закидом протидержавної діяльности. Закидують йому, що м. і. ширив летючки ОУН, похвалював арештованих членів цієї організації, виголошував протидержавні проповіди, заснував протиалькогольне Т-во „Відродження", щоби шкодити інтересам державного скарбу та співав „Ще не вмерла Україна".

— **Франція викидає робітників з Польщі.** До Варшави приїхали перед кількома днями двома спеціяльними потягами поверх 1000 робітників із Франції, де втратили працю. Є це початок заповідженої великої партії робітників з Польщі, яким Франція відмовила побуту і зарібків.

— **Спритні злодії.** Мозес Віркліх, купець із Суходолу, пов. Бібрка, побрав від одної фірми у Львові 2.000 зол. і вернувшись вночі додому, положився спати. Гроші положив під подушку. Доглянули це злодії, які влізли вікном до кімнати і захльороформувавши Віркліха з жінкою, забрали зпід подушки всі гроші. Крім того вкрали футро вартости 800 зол., золотий годинник і інші предмети. Віркліх пробудився аж рано. Тимчасом досвідчені злодії посипали перцем прику в кімнаті і під вікном, щоби затерти сліди й утруднити працю поліційному псові. У звязку з тою справою поліція арештувала кільканацять підозрілих осіб зі Суходолу та околиці.

— **З Польщі.** В будівельному бюрі інж. Ледзіша у Варшаві спроневірили два службовці 100.000 зол. — В залізничому двірці в Торуні засуспендовано двох касових урядовців за спроневірення грошей. — В міській касі общини в Новгородку арештовано касієра Міхала Дрозда за спроневірення 7.900 зол. — У Варшаві застрілився наслідком родинних невзгод тенор варшавської опери Едв. Вейсіс. — При вул. Третього Мая у Варшаві вискочив з 4-го поверху на подвіря 59-літній лікар д-р Л. Перфункель з причини матеріяльних злиднів. Перенесений до шпиталю помер.

— **До гусей ще й молоко.** З литовських газет довідуємося, що слідом за розпорядком, який примушує литовських державних службовців купувати гуси, міродатні чинники розглядають тепер іще справу, якби то прийти з поміччю молочному господарству. Т-во Лієтувос Пєнас молочному господарству... увело вже в своїх бюрах звичай, що службовцям дають молоко замість чаю. Хочуть, щоб і інші державні бюра й установи пішли за тим прикладом.

— **Конкурс на повість про німецько-французьке порозуміння.** Німецька накладня Бачалі ви...

значила нагороду 20.000 марок за найкращу повість на тему німецько-французького порозуміння. Умовини конкурсу будуть подані в найближчому часі. Міністер пропаганди д-р Гебельс покликав до жюрі з німецького боку д-ра Ганса Блюнка, шефа державного пресового бюра.

— **Світова війна в цифрах.** У звязку з недалекими роковинами заключення розему, який закінчив світову війну, Ліга Націй оголосила підсумки жертв і коштів, які спричинив цей жахливий катаклізм. 10 міліонів людей впало, 19 міліонів було ранених, 7 міліонів залишилось калікам, після вбитих і померших залишилось 9 міліонів сиріт і 5 міліонів вдів, а 10 міліонів людей вигнано з їхніх домів. Загальні воєнні кошти сягають фантастичної суми 3.4 триліонів зол. Якби смерть хотіла приняти ревію своїх жертв, то армія поляглих, сформована в баталіонових кольонах, машерувала би 81 днів і ночей. Якби поляглі всіх народів подали собі руки, творячи ланюх, то цей ланцюх окружив би половину земської кулі.

— **Новий лавреат Нобля.** Цьогорічну нагороду Нобля дістав італійський драматург і новеліст Люїджі Піранделльо, один із реформаторів сучасного театру. Піранделльо вродився у 1867 р. і здобув собі славу головно своїми пєсами, з яких найбільше відомі „Голі маски", „Усе йде якнайкраще", „Шість осіб шукає автора", „Генрик IV". В Італії він відомий теж своїми численними новелями, що почали виходити від 1894 р. окремими збірками як напр. „Любощі без кохання", „Коли хто божевільний", „Пастка" і повістями „Покійний Маттія Паскаль", „Так воно крутиться". Новелі розкинені по журналах і часописах, складаються на 24 томів, яких видання саме закінчується. Окрему діяльність розвинув Піранделльо на становищі директора і режисера різних театрів.

— **Вінчання за мінуту.** Місто Велсбург у західній Вірджінії (Зл. Держави) є дуже популярне серед американської молоді. Зі всіх сторін вибираються до нього залюблені пари, що хотять звінчатися впродовж одної мінути. Вінчання дає дирігент церковного хору, маючи на це спеціяльний дозвіл влади. Вінчальна такса досить велика, бо 100 долярів, але що це значить для кандидатів на чоловіка і жінку. Акт вінчання відбувається у шкільній салі, причому не потрібно ніяких документів. Досить посвідки, що наречені не заключили передтим з ніким подружжя. Завдяки тим вінчанням у місті панує великий добробут. Відкрито там багато ювілерських склепів, що продають перш усього вінчальні обручки. Побудовано величезні готелі. Повстало теж акційне товариство, що хоче перемінити місто в кліматичну місцевість, яка має служити звінчаним парам як вигідне місце для проведення медових місяців.

— **Ліндберґову дитину схопив Аль Капоне?** Славний американський детектив Ґордон Фелове, який тепер є в Льондоні, сказав, що Гавптман, здогадний убивник Ліндберґового синка, невинний. Він сьогодні не був би обвинувачений, коли б припадково не найшов був закопаних грошей, з окупу за Ліндберґову дитину. Дитину схопив бандит Бен Саркі на приказ короля пачкарів Аль Капоне. Аль Капоне вірив, що за окуп Ліндберґової дитини вийде на волю. Він знає, що президент Зл. Держав був великим приятелем Ліндберга. Та чи правдиве це твердження Фелова, викаже розправа, яка незабаром починається в Джерзі Сіті.

— **Різні вістки.** Ленінградові малошо не загрожувала повінь від довгих дощів. — В околиці Торіно впав цими днями сніг. — Вістка про випадки чуми в Танжері неправдива. — З Еспанії втікає чимало революційних діячів до Франції, головно каталонців. — Помер відомий англійський різьбар Альфред Джільберт, що зробив багато памятників у Льондоні. — Англійський король за прикладом папи хоче заступити свою карету для офіціяльних виступів — автом. — В Анкарі вибудували за 3 міл. фунтів ст. выставовий павільон. — Від часу як японці окупували Манджурію виемігрувало туди міліон осіб, головно корейців. — З Архангельська хотять перенести як музейну памятку дім, де Петро Великий працював кілька місяців. — У Москві помер директор консерваторії С. Т. Шацький. — В околиці Тонкінової пристані згинуло 250 осіб і пропало кілька тисяч домів від тайфуна. — Бельгійський король скінчив 34 роки. — У Парижі помер сенатор Ґастон Меніе, власник славних фабрик чеколяди.

— **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові**, вул. Чарнецького 24, мав у місяці жовтні 65 каталогових чисел приросту до ч. 24905 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 52 (головно мальована кераміка та пізній рим), побутова старовина 4, історичні памятки 4, етнографія 72 (у цьому багато вишивок), рисунки 2, деревориті негативи П. Обаля 2, репродукція більша 1, фотографій 16, монет 16, медаль 1, нагрудні відзнаки 2, печатки 2, діяпозитиви 4. Жертводавцями були пп.: Береза Я., Гірняк В., Гнатюк С., Галецький Б., Данилків, дир. Дорошенко В., Драган С., радн. Давидович Й., дир. Карабіневич П., Ковальський Б., д-р Левицький В., о. д-р Левицький Я., Левицька І., Мельник М., д-р Петрів З., Сідзінський І., Скобельський П., Скоморівський Р., Ткачівський С., Українське Т-во Допомоги емігрантам з України, Фенюк С., о. д-р Чорняк І. Управа Музею складає всім щиру подяку.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОМОВА З ІЛЮСТРАЦІЯМИ.

Група ленінградських мистців працює над ілюстраціями до останньої промови Сталіна на XVII-ім партійнім зїзді. Промова вийде в 100.000 примірниках.

СВИНІ У КЛЯСІ.

У совітській пресі находимо таку новинку: „Підчас лекцій у клясах стволинської неповної середньої школи, демидівського району, західної области, часто повстає гомін і дітвора з криком вилізає на лавки, інші озброївшись у лінійки бігають із сміхом по коридорі. Причина — свині директора щодня блукають по клясах".

—o—

З концертової салі.

Ваша Пшігода.

Чех, один з найбільших і найсимпатичніших сучасних скрипачів-романтиків. Феноменальний технік і мистець у вмілo підібраних під свій стиль творах. На всіх його концертах витворюється атмосфера правдивого захоплення і насолоди тим, що в музиці найніжніше і найвеличніше.

Найбільші прикмети Пшігоди, це його небуденні технічні вальори (що зєднали йому назву „сучасного Паґанінія"), цілковите, щире віддання думці виконуваного твору і врешті безпретенсіональність і простота — отже риси, які творять ідеал мистця віртуоза.

У виконуваних ним творах, чи то в урегарній сонаті Ц. Франка, чи в поетичнім концерті А. Дворжака, або в сумній романсі Чайковського (так тяжко скривдженій ріжними кінами і каварнями) — всюди зумів Пшігода слухачів зелектризувати і зацікавити до найвищого ступня. Не кажемо вже про Варіяції Паґанінія (на тему Нель кор піо нон мі сенто), які напевно у виконанні самого Паґанінія не виходили блискучіше і більше „по чортівськи", а які викликали на салі справжню бурю оплесків і рев захоплення. Скрипач мусів аж чотири рази доповнювати програму.

Якщо можливий ще більший успіх — то напевно був би його Пшігода осягнув, якби мав якогось іншого — кращого для себе акомпаніятора. Часом мали ми враження, що п. Ґреф навіть не опановує технічно як слід матеріялу, не кажучи вже про інші чисто піяністичні недостачі (педал, сирий тон тощо). Саля повна.

Роман Савицький.

—o—

З кіна.

КІНО „КОЛІСЕЙ": „ТАНЕЧНИЦЯ З ШІКАҐО" і ревія „ПЕКЛО".

На екрані американська пєса про позакулісові інтриґи нічних клюбів та пястукових змагань. Аматори боксу мають там кілька типових американських боксерських змагань, поза тим фільма не вносить нічого нового.

Зате довга, двогодинна ревія є справжньою несподіванкою. Замітна вона оригінальною ґагдливістю: конферансієр ревії „Колісей" обїздить у товаристві своєї партнерки всі більші міста світу пошукуючи за темою й акторами до своєї ревії. Ці міста бачимо на тлі декорацій, що унагляднюють їх властивий кольорит й характеристичними рисами. І так Відень (каварня, старшини і (обовязково!) вальчик), Москва (собор, танки і... горівка), Шанґай, (палярня опію), Констатинопіль (султан зі своїм гаремом), Атени (грецькі статуї і „коріатійська дівиця"), Мадрид (танґо й вогниста еспанка), Париж (готель, шанажистка і авантюра), Нюйорк (танки у спортовому стилі) і Кольорадо (ковбої у виконанні револьверів „Евгена"). Літак, що віз „звербованих" акторів до Львова до „Колісею", упав у море і дістався до... пекла. Остання картина „пекла" й закінчує цю оригінальну ревію. За тими акторами волочиться всюди наш галицький жидок, що в кожному місті потрафить зробити добрий „ґешефт". Сціняpський у ролі цього жидка вносить до кожної сцени багато гумору. *(ет).*

КІНО КАСІНО: „ТАНОК КОХАННЯ".

Історія кохання молодої бідної дівчини. Виховала вона у кухні аристократичного дому як донька кухарки ме нагоду придбати собі кращі манери і деякі тонкощі відчування. Перший її вибранець кидає її несподівано серед великоміської метушні, заки вона пізнала життя. Другого пізнає у „варієте", де танцює у балеті. Той міліонер дає їй нагоду зрозуміти, яка це велика і водночас химерна сила — гроші. Третій — жде на неї роками і виринає перед нею тоді, коли вона тамтих двох утратила після довгих зусиль затримати при собі. Головну ролю грає Джон Крофорд дуже природна і зворушлива. Найкращі моменти цієї фільми — веселі, зручно вплетені у трагічні. Тон Франшо як головний партнер Крофорд дуже симпатичний.

Із судової салі.

Зголошення касації.

Оборонці девятьох засуджених у львівському процесі за вбивство тайного агента Яцини та намагане вбивство службовця А. Гумена зголосили касацію.

Розправа проти українського журналіста.

На днях починається у станиславівському суді розправа проти Романа Антоновича, співробітника українських часописів зі Львова Антоновича обвинувачують з § 19. к. к.

У червні та липні ц. р. відбувалася в Станиславові розправа проти 16 молодих українців обвинувачених у приготовлюванні нападу на державну касу в Надвірні. На цій розправі Антонович був кореспондентом українських часописів. Тоді то один із поліційних службовиків пізнав Антоновича як пошукуваного поліцією. Коли після розправи Антонович вернувся до Львова, його арештували.

Антонович відповідатиме перед станиславівським судом за це, що в 1931. році зладив кілька тисяч кореспондентів із мапою південно-східних воєвідств Польщі, з написами ворожими для Польщі та проти цілости польської держави. Ті кореспондентки Антонович, згідно з актом обвинувачення, продавав, подорожуючи по европейських державах.

За приналежність до ОУН.

У станиславівському окружному суді почалася розправа проти Івана Гуменюка та Дмитра Іванюка в Майдані Горішньому, обвинувачених у приналежності до ОУН. Акт обвинувачення закидає обом, що в літі ц. р. усунули з будинку громадського уряду в Майдані Горішньому державний герб, а на його місці завісили табличку з написом, образливим для польського народу. У слідстві оба обвинувачені не признаються до вини.

Дописи.

ЛУЦЬК.

Господарська нарада представників кружків „Сільського Господаря" луцького повіту. Дня 4. XI. п. р. відбулася в Луцьку повітова господарська нарада представників кружків „Сільського Господаря", скликана Філією „Сільського Господаря". Нараду відкрив голова п. В. Островський і в свому короткому слові вияснив завдання цієї наради, а саме: скоординувати працю кружків у ріжних ділянках сільського господарства, пристосувати працю філії до нових умовин та обміркувати питання про реорганізацію самої філії. Реферат про тваринну й рослинну продукцію та необхідність повітових секцій плекання й охорони тварин і рослин прочитав агроном філії інж. М. Нищий, реферат про садівництво й городництво — інстр. М. Малаховський, про хліборобський вишкіл молоді — голова В. Островський. Після дискусії над порушеними питаннями нарада постановила зорганізувати секції: плекання й охорони тварин, плекання й охорони рослин, садівництва й городництва та секцію хліборобського вишколу молоді. Секції зорганізовано в той спосіб, що голов призначає рада філії із своїх фахових сил, а їхніх заступників і секретарів обірають збори членів секцій. Одночасно вибрано згаданих виборних членів управ секцій. По закінченні загальної дискусії про дальшу працю філії в сучасних умовинах ухвалено резолюції з таких точок: 1) просити Волинську Хліборобську Палату помогти в можливій формі й розмірах забезпеченню українських хліборобів високоякісним матеріялом у ділянці тваринної і рослинної продукції; 2) зреорганізувати філію „Сільського Господаря" в Луцьку в напрямі поширення її діяльности на ціле волинське воєвідство, широкої автономії і права вести торговельні та промислові операції в розумінні постачання своїм членам збуту та переробки їхніх продуктів. Конференція мала діловий характер і безумовно причиниться до ще кращого наладнання праці „Сільського Господаря" на Волині.

Х.

КРАКІВ.

Відновлення домівки „Просвіти". Добре зробив виділ філії „Просвіти", що, не зважаючи на несприятливі умовини, довів до гарного відновлення несимпатичної давніше домівки. Це матиме свій добрий вплив. Гарно помальовані стіни й паркетова підлога в місце давнішої камінної дають естетичне й миле приміщення нашим товариствам. І без сумніву причиниться це до оживлення товариського й культурно-просвітного життя наших заточенців. Цей труд, в який вложили багато енергії передовсім невтомний голова філії ради. Пацкаль, як теж господар п. Мацелюх, заст. його п. Сивак та інші свідомі громадяни, дасть гарні вислідки. Честь людям творчої праці!

„Мотря" Б. Лепкого на аматорській сцені. Дня 4. XI. амат. гурток при „Просвіті" дав виставу „Мотрі". Вистава пройшла слабо, тому про подробиці розписуватись не варто. Не винні тому аматори. Так, з них п. Кокоцька (мати), п. Костишинівна (тітка), також п. Кочубей (п. Боднар), Чуйкевич та інші дали те, що могли самі дати. А що навіть добрі аматори, як п. Стефанський і п. Мальгівський, не вивязалися як слід зі своїх роль і що взагалі не було й одної, хоч напразну — [illegible] на невідповідна обсада роль, лиха характеризація й обстанова. Від інтерпретації слів і їх правильного [illegible]шування теж багато залежить. Не вистане добра воля аматорів. Їх треба вивчити розуміти відтворювану ролю і його віддати, а не лише „грати". Річ ясна, що трудніші песи треба довше підготовляти, щоби громадянство приходило на них не в обовязку, але для приємности. Бували вже в Кракові гарні, навіть дуже гарні вистави й будуть далі. Аматори, і то талановиті, до праці найдуться. А те, що тут сказано, не в докір, а для доброго нашого мистецтва на майбутнє.

Юра.

—o—

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ.

Товариські змагання між цими дружинами відбудуться в неділю 11. ц. м. в год. 11.30 на грищі Чорних, а не як було подано на Цитаделі. Попередять в год. 10.15 Україна II — Чорні II.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Театр „Заграва":
під артист. проводом В. Блавацького.
Турка над Сяном:
10. XI. „Тарас Бульба".
11. XI. „Гетто".
12. XI. „Земля".

Великий Міський Театр.

Субота, 10. XI. год. 8 веч. Академія XVI-роковини незалежн. Польщі.
Неділя, 11. XI. год. 12 впол. Поранок „Ґвязди".
Неділя, 11. XI. год 3·30 поп. „Я переміг крізу".
Неділя, 11. XI. год. 7·30 веч. „Мархолт".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 10. XI. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою".
Неділя, 11. XI. год. 3·30 поп. „Мякун".
Неділя, 11. XI. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Вівторок, 13. XI. год. 7·30 веч. „Акорди" — комедія життя Меріяна - Лужницького, музика В. Балторовича. Премієра.

—o—

Кіна.

АПОЛЬО: Друга частина „Нуждарів" „Париж у вогні".
АТЛЯНТИК: „Віва Вілля".
ВАНДА: „Ніч у Каїрі", „Двацятьчотири години".
ҐРАЖИНА: „Ми перша бригада".
КАСІНО: „Танок кохання".
КОЛІСЕЙ: „Танцюристка з Шикаго" ревія „Пекло".
КОПЕРНИК: „Нана" (на осн. Е. Золі). Крім того: колірова ґротеска та найновіший Тижневик Парамавнту.
МАРУСЕНЬКА: „Нана" (на осн. Е. Золі) і ревія: „Прогібіція шалів".
МІРАЖ: „Джанні Гергард", „Що раз вище" (Гарольд Льойд).
МУЗА: „Кіт і скрипка", „Кохає, любить, шанує".
ПАЛЯС: „Що мій чоловік робить у ночі".
ПАН: „Цісарські маневри" і ревія.
ПАСАЖ: „Новітній Робінзон" і ревія.
РАЙ: „Чи Люцина це дівчина".
СВІТ: „Ганка очі чорні" та циганський хор.
СОНЦЕ: „Дівча з гір" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Передмістя" і ревія „В семім небі".
УТІХА: „Буря на світанку" та ревія.
ХИМЕРА: „Їх Екселенція цілує" (Джан Гейнор, Анрі Гара).

—o—

Закордонне радіо.

Субота, 10. листопада 1934.

Відень (506,8) 12·00,16·10, 17·35 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·50 „Дочка пані Анго" оп. Лекока, **Мор. Острава** (269,5) 17·05 Легка музика (в прогр. „Цвіти України" Єдлічки), **Прага** (470,2) 10·05 Сальон. музика, **Париж** (1648) 13·00 Легка музика, 21·00 „Ля Періколе" оп. Офенбаха, **Рига** (514,6) 16·00 Лотиська й естонська музика, **Берлін** (356,7) 18·50 Веч. музика, **Лайпціг** (382,2) 12·00 „Осінню" концерт, 18·35 Веселі пісні. **Мінхен** (405,4) 17·50 Діти співають і грають, 19·05 Сольо на цитрі, **Будапешт** (550,5) 13·00, 13·30 Циг. музика, 21·35 Концерт оп. оркестри, **Міляно** (368,6) 13·00 Орхестра, 20·45 „Мадам Батерфляй" оп. Пучіні, **Рим** (420,8) 16·30 Для дітей, 17·10 Орхестра.

Неділя, 11. листопада 1934.

Відень (506,8) 9·35 Казки, 11·30 Симф. концерт, 12·40 Увертюри та вальси з віденських оперет, 15·00 Данська камер. муз., 19·20 Арії та пісні, 20·05 „Орлеанська дівчина" траг. Шіллера, **Прага** (470,2) 7·30, 9·45 Концерт, 20·00 „Вулиця співає" Шурека (з Буріянового Театру), **Париж** (1648) 16·00 Симф. концерт, 21·15 Оп. марші, 23·00 Оперетові арії, **Любляна** (569,3) 10·40 Музика, спів, **Берлін** (356,7) 18·30 Концерт, 20·00 „Льобетанц" оп. Туіле, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Держ. авд.: Музика, Промова мін. Ґеббельса, **Мінхен** (405,4) 13·00 Концерт, 17·50 Популярна музика, **Будапешт** (550,5) 14·00 Концерт оп. орх., **Міляно** (368,6) 17·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 10. листопада 1934.

6·45 Ранішня авдиція. 7·50, 22·00 Рекл. концерт, 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеор. вістки. 12·05 Огляд преси, 12·10 Концерт 13·00 Полудн. денник, 13·05 Пісоньки та дрібні форт. твори з гр. пл., 15·50 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Найновіші гр. пл., 16·30 Для дітей: „На осінньому листку", 17·00 Дуети на сопран і контр-альт, 17·15 Концерт, 17·50 Відч.: „Перепровадження", 18·00 Леґіон. спогади, 18·15 Як працюємо в радіо, 19·00 Скрипка, форт., 19·20 Бохня — місто соли, 19·30 Гр. пл., 19·50, 19·56 Спорт. вістки, 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Муз. літ. авдиція: Шляхом переможної пісоньки (хор, солісти), 21·45 Чим є незалежність для наймолодшої літератури, 22·15 Гр. пл., 22·30 Авд. для закорд. кольоній. 23·05 Театр Уяви: Льожа глумливців, 23·35 Танк. музика з гр. пл., 0·00—1·00 Танк. музика.

Неділя, 11. листопада 1934.

8·40 Ранішня авдиція, 10·40 Гр. пл., 11·57 Сиґнал часу, 12·03 Метеорольоґ. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·15, 13·15 Муз. поранок, 15·00 15-хвилин у дублянських хліборобських заведеннях, 15·15 Гр. пл., 15·25 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Військ. марші з гр. пл., 15·45 Велика пригода в малому селі, 16·00 Марш доровольців (фраґм. із пов. Кисілевського „Листопадові дні"), 16·20 Переможні вожди (істор. співи, хор), 16·45 Ми вчора, ви сьогодні (для старш. дітей), 17·00 Танк. муз. (нар. капеля), 17·50 Пілсудський серед своїх людей (про книжку Койца), 18·30 Театр Уяви: Фредри: „Зжендносць і пшекора", 18·45 Памятник слави на цвинтарі оборонців Львова, 19·00 Пісні (Вермінська) в супр. форт., 19·50 Актуальна балачка, 20·00 Концерт польської музики, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На беседі льв. книжн., 21·45, 21·46 Спорт. вістки, 22·00 Почт. техн. скринька, 22·15 Реклям. концерт, 22·30 Старі пісоньки (Плонський, баритон) у супр. форт., 23·05 Гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.28 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 26·42, Париж 34·90, Берлін 213·30, Цюріх 172·58, Амстердам 358·25, Прага 22·13, Італія 45·34, Нюйорк кабель 5·30·—, Нюйорк чеки 5·29 3/4.

Золото: Доляри 8·91—8·93, Франки фр. 34·30—34·60 Дукати 81·70—82·20, Корони 35·80—36·30, Рублі 45·50—46·30.

Срібло: Корони 0·30, рублі 1·20, фльорени 0·70.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в днях 8. і 9. листопада ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла десерового	2·10 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	4·00—4·10 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і сметану вдержана, на молоко і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. до 10. листопада ц. р. включно купує тільки індики та пантарки. Ніякої іншої птиці не приймає. Почавши від 5. листопада ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг. живої** ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Гловацького 23):

Пантарки	I кл.	за 1 кг.	1·25 зол.
„	II „	„	1·00 „
Індики	I „	„	1·10 „
„	II „	„	0·80 „

[illegible]

Порядок Богослужень у церкві Успення Пр. Д. Марії (Волоській). В неділю і свята: Утреня в 6 год. Читані Служби Божі в 7 г. з проповіддю, 8, 9 (перед нею в г. 8·45 проповідь) і в г. 12. Співана Служба Божа з проповіддю в г. 10. Вечірня в г. 4 з проповіддю і суплікацією і благословенням Найсв. Тайнами. В свята перша Служба Божа читана в г. 6·15. В будні дні Служба Божа в г. 6·15, 7 і 8 і вечірня в г. 6. Священики сповідають від год. 6 рано і вечером від 6. Кожної першої пятниці в місяці по Службі Божій в г. 6·15 а кожної першої неділі по Сл. Божій в год. 7 і 10 благословення Найсв. Тайнами. 4—4

Конкурс. Комітет НТШ для управи Академічного Дому у Львові розписує додатковий конкурс **на мешкання студентів в Укр. Акад. Домі** на шк. рік 1934/35. Подання треба вносити до канцелярії НТШ у Львові вул. Чарнецького 26 до дня 20. XI. 194 включно. До подання треба долучити: 1. Опис життя, 2. Свідоцтво останнього іспиту, 3. Рекомендацію від культурно-освітніх установ. Подання без документів і внесені по терміні не будуть розглядані. Д-р В. Левицький, голова НТШ. 542 1—3

Наукове Т-во ім. Шевченка розписує конкурс на **адміністратора** Укр. Академічного Дому у Львові. Прохання вносити до канцелярії НТШ. вул. Чарнецького 26 до дня 26. XI. 1934. Д-р В. Левицький, голова НТШ. 542 a 1—3

На „Рідну Школу" зложили ВП.: ВП. Союз Українок в Бібрці 55 зол. в нагоди прощання ВП. Панства Блавацьких; Климентина Дембіцька — Тернопіль 10 зол., Софія Шанковська — Ланьцут 10 зол. й Онуфрій Солтис — Тернопіль 5 зол. замісць вінка на домовину бл. п. Марії Водяної, учительки укр. народної школи в Тернополі. 545

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський.** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 36/82

ЯБЛУКА, зимові пріма гуртом і подрібно продає інж. Б. Попович, — Львів, Руська 20. 535 2—2

ІНСТРУКТОР усіх клас ґімн. виїде на провінцію. Успіх запевнений. Додатково лекції скрипки. Індекс 2.914. Адм. „Діла".

ФЛЯНЕЛЕВІ НІЧНІ СОРОЧКИ жіночі і мужеські 5·25. **Піжами** теплі жіночі 8·90—9·80, дитячі 4·20. Фабрика білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 370 1—5

ІНТ. СТАРША ОСОБА шукає посади за зарядом дому у священика на селі. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Ощадна". 1—1

ОГОЛОШЕННЯ

Доротеум

Львів, Брасрівська 3.
комісова меблева галя купує — приймає в коміс — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Взуття всякого рода
поручає фірма
Чорний і Беряк
Львів, ул. Руська 3.
Лещетарські вже
5—? від 24 зол.

Солідні меблі

кухонна обстанова власного виробу
виконує і поручає:
САКК — Сикстуська 18. Столярня
Пекарська ч. 14. 38/82 5—5

Найактуальніша книжка!

Недавно появилася на книгарських полицях у виданні „Політичної Бібліотеки" у Львові — книжка
Володимира Целевича

Нарід — Нація — Держава

яка в гарному, незвичайно доступному викладі порушує всі ті питання, що ними мусить зацікавитися кожний українець у Галичині. Нема проблеми суспільно-політичного характеру, яка не була б освітлена у творі Целевича. Кожний, хто цікавиться питаннями нашої політики, справою підпілля й молоді, тактикою державного будівництва — мусить цю книжку придбати.

Купуйте й інших заохочуйте, щоб купували.

Ціна книжки дуже низька, всього 1 злотий, з почтовою пересилкою 1·15 зл.

Замовлення просимо пересилати почтовими складанками ч. 143.961 — додаючи на них „Kooperatywnyj Bank „Dnistér" Towarystwo z obmeženoju porukoju u Lwowi, а на середньому відтинку „Політична Бібліотека", далі грошевими переказами й письменно на адресу В-ва „Політична Бібліотека, Львів, Підвальна ч. 7. III пов. 539 2—3

РЯТУЙТЕ ВОЛОССЯ!

Вживайте зільного бальсаму маг. В. ПАЗЬДЗЕРСЬКОГО

„МАГ" ч. 1. усуває парші, не дає випадати волоссю.
„МАГ" ч. 2. (не фарба) усуває постепенно сивину.

Можна дістати в Аптиках і Дроґеріях
Фабрика Хем.-Косм. **„Pharmachemia"** Бидгощ.